

1) Ἀγγελία εὐχάριστος μόνον ἐν τῇ φρ. χαρᾶς εὐαγγέλια (λαμβανομένη ἐνίστε εἰρων.) σύνηθ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. 2) Τὸν ιερὸν βιβλίον τῆς ἐκκλησίας τὸ περιέχον τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κοιν. καὶ Ἀπολ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωδ. Οἰν. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἄ.): Μπῆκας τὴν ἐκκλησία τὴν ὡρα ποῦ διάβαζαν τὸ βαγγέλιο. Φιλῶ τὸ βαγγέλιο. Μὰ τὸ ἄγιο βαγγέλιο! (δροκος) κοιν. || Φρ. Τὰ δώδεκα βαγγέλια (αἱ δώδεκα εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ αἱ ἀναγινωσκόμεναι τὴν ἑσπέραν τῆς Μ. Πέμπτης). Τὰ λόγια του εἶναι βαγγέλιο (όρθια, ἀληθῆ, ἀξιόπιστα). Βάζω τὸ χέρι μου 's τὸ βαγγέλιο (δροκίζομαι) κοιν. Παλάμισε τὸ βαγγέλιο (θέσας τὴν παλάμην ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου ὥρκισθη καὶ μάλιστα ψευδῶς) "Ηπ. Πελοπν. (Γορτυν.) Ἐντῶκα τὸ δέρι μ' 's σὸ βαγγέλιον (ἐκτύπησα, ἔβαλα τὸ χέρι μου εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ὥρκισθην) Χαλδ. Κεῖμαι 's σὸ βαγγέλιον (γονυπετῶ πρὸ τῆς ὥραιας πύλης καθ' ἓν στιγμὴν ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ ιερέως τὸ εὐαγγέλιον τῆς λειτουργίας διὰ νὰ θεραπευθῶ ἀπὸ τὸ κατέχον με νόσημα) Χαλδ. Μὰ τὰ ἐφτὰ βαγγέλια! (δροκος. Ἐφτὰ βαγγέλια είναι αἱ κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τοῦ εὐχελαίου ἀναγινωσκόμεναι ἐπτὰ εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ) Πόντ. || Παροιμ. φρ. Ἀλλονοῦ παππᾶ βαγγέλιο ἡ βαγγέλια (ἐπὶ ζητήματος μὴ ἔχοντος σχέσιν πρὸς τὸ προκείμενον) σύνηθ. Ἀλλος παππᾶς, ἀλλα βαγγέλια (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πελοπν. Λακων. Μάν.)

Βαγγελισμὸς ὁ, *Εὐαγγελισμὸς* λόγ. σύνηθ. *Βαγγελισμὸς* κοιν. *Βαγελισμὸς* πολλαχ. *Βαγγιλ'σμὸς* βόρ. ίδιωμ. *Βαγιλ'σμὸς* πολλαχ. βορ. ίδιωμ. *Βγαδελισμὸς* Θράκ. (Μέτρ.) *Βγαντζελισμὸς* Μεγίστ. κ.ἄ. *Βγατζελισμὸς* Μύκ. κ.ἄ. *Βγατζελ'σμὸς* Β. Τῆν. κ.ἄ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. *Εὐαγγελισμός*, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. εὐαγγελίζομαι.

Συνήθως κατὰ γενικ. τοῦ *Βαγγελισμοῦ*, ἕορτὴ τελουμένη τὴν 25 Μαρτίου εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Γαβριὴλ πρὸς τὴν Μαρίαν μεταβιβασθείσης χαροποιούντος ἀγγελίας περὶ τῆς ἐκ Πνεύματος Ἅγιου ἐξ αὐτῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔνθ' ἀν.: Φρ. *Εὐαγγελισμός*, γαργαλισμὸς (ἡ ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ *Εὐαγγελισμοῦ* ἐπικρατοῦσα θερμοκρασία είναι τοιαύτη, ὥστε νὰ προκαλῇ τὴν φυλλοφορίαν τῶν συκαμινεῶν καὶ τὴν ἐκκόλαψιν τῶν μεταξοκωλήκων) Βιθυν. (Προῦσ.)

βαγγελιστὴς ὁ, *εὐαγγελιστὴς* λόγ. σύνηθ. *βαγγελιστὴς* Καπτ. (Άνακ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. εὐαγγελιστὴς.

1) Ἐκαστος ἐξ τῶν τεσσάρων συγγραφέων τῶν ιερῶν εὐαγγελίων οἵτινες είναι ὁ Ματθαῖος, Λουκᾶς, Μᾶρκος καὶ Ἰωάννης λόγ. σύνηθ. 2) Ὁ ἀναγινώσκων ἐπ' ἐκκλησίας τὸ εὐαγγέλιον διάκονος Καπτ. (Άνακ.): Ἀσμ.

Καὶ Πλουμιστὴ τὸ φόρενεν τὸ πλουμιστὸ τὸ ἴματι,
ἔδειστανε, λυγότανε 'ς οῆς ἐκκλησιᾶς τὴν θύρα,
εἰδαν το παππάδ' ἔσταξαν, διακόνης σκανταλίσταν,
ἄν το μικρὸ βαγγελιστὴς ἔρριψεν τὸ βαγγέλιο
(ἄν το μικρὸ=ὅ πλέον μικρός).

Βαγγελίστρα ἡ, *Εὐαγγελίστρα* Κρήτ. κ.ἄ. *Εὐαγγελίστρα* λόγ. σύνηθ. *Βαγγελίστρα* κοιν. *Βαγελίστρα* πολλαχ. *Βαγγιλίστρα* πολλαχ. βορ. ίδιωμ. *Βαγιλίστρα* πολλαχ. βορ. ίδιωμ. *Βαγγελίστρα* Πόντ. (Τραπ.) Ἀβαγγελίστρα Νίσυρ. *Βγαγγελίστρα* Λυκ. (Λιβύσσ.) *Βαντζελίστρα* πολλαχ. *Βατζελίστρα* Μύκ. κ.ἄ. *Βγαντζελίστρα* Μεγίστ. *Βγατζελίστρα* Κυδων. Λέσβ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. εὐαγγελιστρια=ἡ κηρύττουσα τὸ εὐαγγέλιον.

1) Ἡ Παναγία ἡ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου εὐαγγελισθεῖσα τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Νὰ βοηθήσῃ ἡ *Βαγγελίστρα*! (εὐχή). Ἡ *Βαγγελίστρα* νὰ βάλῃ τὸ χέρι της! (εὐχή). Μὰ τὴ *Βαγγελίστρα*! (δροκος) σύνηθ. || Φρ. *Βαγγελίστρα* μου! (ἀναφώνησις δηλοῦσα θαυμασμὸν) πολλαχ. || Ἀσμ.

**E βγαντζελίστρα Τηνιατσά ποῦ τὴν τιμοῦν τὸν Μάρτιν νὰ γλέπῃ τ' ἀερφάτιοι μου δσον νὰ πάῃ νά ὁρῃ*

Μεγίστ. 2) Ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τῆς εὐαγγελισθείσης τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ σύνηθ. : || Φρ. *Eίναι γιὰ τὴ *Βαγγελίστρα** (είναι βεβλαμμένος τὰς φρένας, πρέπει δηλ. νὰ μεταβῇ πρὸς θεραπείαν εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ναὸν τῆς *Βαγγελίστρας*) σύνηθ. ᩩ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ. Ως κύριον δονομα Σύμ.

*Βαγγελιζώτης ὁ, *Βαγγιλιώτης* Μακεδ. (Νιγρίτ.)

*Ἐκ τοῦ οὐσ. βαγγέλιο καὶ τῆς καταλ. -ιώτης.

*Ο μὴν Μάρτιος (διὰ τὴν κατὰ τοῦτον ἀγομένην ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ).

Βαγδάτι τό, Αἴγιν. Βάρν. *Mpaydát'* Θράκ. (Σηλυβρ.) κ.ἄ.

Τὸ γεωγραφικὸν δν. *Βαγδάτι*.

*Ἡ λέξις ἀπαντᾶ εἰς παροιμιώδεις φράσεις καὶ ἄσματα ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. φρ. *Ρωτῶντας κάνεις πηγαίνει 's τὸ *Βαγδάτι* Βάρν. Ρωτῶντας ρωτῶντας πάνε 's τὸ *Mpaydát'* Σηλυβρ. || Ἀσμ.*

*Ἀχ' τὸν τσαιρὸ τοῦ *Βαγδατιοῦ* ποῦ πῆραν τὸ *Βαγδάτι* πῆραν διακόσιες λυγερές, τριακόσιες παντρεμένες

Αἴγιν.

βαγδάτη ἡ, Αἴγιν. Εῦβ. ᩩπ. Θράκ. (ΑΙν. Κομοτ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) Κέρκ. Κρήτ. Μεγίστ. Νίσυρ. Πάρ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λεπεν.) Ρόδ. Σέριφ. Στερελλ. (Εὔρυταν.) κ.ἄ. *βασὶ Νάξ.* (Ἐγκαρ.) κ.ἄ. *βάγγα Α.Ρουμελ.* (Σωζόπ.) Βιθυν. Εῦβ. ᩩπ. Θεσσ. Θήρ. Θράκ. (Βιζ. Κομοτ.) *Ιμβρ. Κεφαλλ.* Κυδων. Λέσβ. Πελοπν. (Μάν. Τριφυλ.) Προπ. (Κύζ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ἄ. *γάγγα Ρόδ.*

*Ἐκ τοῦ οὐσ. βάγγο καὶ τῆς καταλ. -ιά.

*Αναλόγως τῶν δένδρων ἡ θάμνων τῶν δποίων κλῶνοι διανέμονται εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ὀνομάσθησαν κατὰ τόπους ὡς ἄνω τὰ ἔξης φυτὰ

1) Ὁ φοῖνιξ ᩩπ. Θήρ. Κέρκ. Κρήτ. Μεγίστ. Νάξ. (Ἐγκαρ.) Νίσυρ. Πάρ. Ρόδ. Σέριφ. κ.ἄ. Συνών. βαγγωντα 1. β) Κλάδος φοῖνικος ἐξ ἐκείνων ποῦ διανέμονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν Κυδων. κ.ἄ. γ) Κλάδος φοῖνικος τεχνηέντως περιπλεγμένος καὶ κοσμημένος μὲ πολύχρωμα ἄνθη ὁ δποίος προσφέρεται εἰς τοὺς νεονύμφους τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων Μεγίστ.

2) ᩩ δάφνη Αἴγιν. Εῦβ. Θεσσ. Θράκ. (Κομοτ.) Κρήτ. Λέσβ. Μεγίστ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Λεπεν. Μάν. Τριφυλ.) Στερελλ. (Αίτωλ. Εύρυταν.) κ.ἄ. β) Κλάδος δάφνης Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ἄ. γ) Ὁ ἀφρός τοῦ οἴνου ὁ δποίος παρέμεινεν ἐκ τῆς κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ γλεύκους ἀναβράσεως (διότι τοποθετοῦν εἰς τὸ στόμιον τοῦ βαρελλίου κλάδους δάφνης ἡ ἄλλου φυτοῦ) Κρήτ.

3) ᩩ ιτέα Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Βιζ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) κ.ἄ. Συνών. βαγγωντα 2.

4) ᩩ μυρσίνη Ιμβρ. Βιθυν. Προπ. (Κύζ.) 5) Ὁ κισσός Θράκ. (ΑΙν.) κ.ἄ. 6) Τὸ δενδρολίβανον Κεφαλλ.

7) ᩩ λεβάντα Αἴγιν. Συνών. *βαγγανός. ᩩ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Βαγδάτη* Αττικ. Κεφαλλ. Λέσβ. Νάξ. (Γλυννᾶδ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Βαγδάτης* Κυκλ. *Βάγδα* Στερελλ. (Ναύπακτ.) *Βάγδες* Στερελλ. (Βοιωτ.) Ως κύριον δν. *Βαγδάτης* Θεσσ.